

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2014. gada 5. novembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Sociālais nodrošinājums — Regula (EEK) Nr. 1408/71 — 12., 45., 46. un 94. pants — Valsts tiesiskais regulējums, kurā pensijas piešķiršana pakļauta nosacījumam, ka ir pārtraukta vecuma pensijas apdrošināšanas iemaksu veikšana — Trūkstošā apdrošināšanas laikposma atpirkšana, veicot iemaksas — Apdrošināšanas laikposmu pārklāšanās vairākās dalībvalstīs — Apdrošināmā iespēja atteikties no noteikuma par iemaksu veikšanas un apdrošināšanas laikposmu summēšanas — Piešķirtās pensijas atņemšana un pārmaksātās summas atgūšana — Pienākums maksāt procentus

Lieta C-103/13

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Administrativen sad Sofia-grad* (Bulgārija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2013. gada 12. februārī un kas Tiesā reģistrēts 2013. gada 4. martā, tiesvedībā

Snezhana Somova

pret

Glaven direktor na Stolichno upravlenie "Sotsialno osiguryavane" .

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ticano [*A. Tizzano*], tiesneši E. Levits, M. Bergere [*M. Berger*] (referente), S. Rodins [*S. Rodin*] un F. Biltšens [*F. Biltgen*],

ģenerālvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretārs M. Aleksejevs [*M. Alekseev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2014. gada 9. janvāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— Bulgārijas valdības vārdā – *E. Petranova* un *Y. Atanasov*, pārstāvji,

— Īrijas vārdā – *E. Creedon*, pārstāve,

— Eiropas Komisijas vārdā – *M. Kellerbauer*, *D. Roussanov* un *V. Kreuzschitz*, kā arī *S. Petrova*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2014. gada 5. marta tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda – bulgāru.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 48. panta pirmās daļas a) punktu un 49. pantu, kā arī Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulas (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, tās redakcijā ar grozījumiem un atjauninājumiem, kas izdarīti ar Padomes 1996. gada 2. decembra Regulu (EK) Nr. 118/97 (OV 1997, L 28, 1. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 5. nod., 3. sēj., 3. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regulu (EK) Nr. 1992/2006 (OV L 392, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Regula Nr. 1408/71”), 12. panta 1. un 2. punktu, 46. panta 1. un 2. punktu un 94. panta 2. punktu.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *S. Somova* un *Glaven direktor na Stolichno upravlenie “Sotsialno osiguryavane”* (Galvaspilsētas “Sociālā nodrošinājuma” dienesta ģenerāldirektors, turpmāk tekstā – “SUSO”) par šī ģenerāldirektora lēmumu, ar kuru uzdots atmaksāt summas, kas saņemtas atbilstoši tiesībām uz individuālo vecuma pensiju, kā arī samaksāt procentus, jo šīs tiesības esot tikušas piešķirtas, pārkāpjot Sociālā nodrošinājuma kodeksa (*Kodeks za sotsialnoto osiguryavane*, turpmāk tekstā – “KSO”) 94. panta 1. punktu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesiskais regulējums

- 3 Regula Nr. 1408/71, kas bija spēkā pamatlietas notikumu laikā, tika atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulu (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 166, 1. lpp.).
- 4 Regulas Nr. 1408/71 12. panta “Pabalstu pārklāšanās novēršana” 1. un 2. punktā bija paredzēts:

“1. Šī regula nevar nedz piešķirt, nedz uzturēt spēkā tiesības uz vairākiem viena un tā paša veida pabalstiem par vienu un to pašu obligātās apdrošināšanas laika posmu. Tomēr šis noteikums neattiecas uz invaliditātes pabalstiem, vecuma pabalstiem, pēcnāves pabalstiem (pensijām) vai pabalstiem par arodslimību, kurus ir piešķirušas vienas vai vairāku dalībvalstu institūcijas saskaņā ar 41. pantu, 43. panta 2. un 3. punktu, 46., 50. un 51. pantu vai 60. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

2. Ja vien šajā regulā nav noteikts citādi, tad dalībvalsts tiesību aktus, kas reglamentē pabalstu samazināšanu, apturēšanu vai atsaukšanu gadījumā, kad tie pārklājas ar citiem sociālās nodrošināšanas pabalstiem vai jebkāda cita veida ienākumiem, var izmantot, pat neraugoties uz to, ka tiesības uz šādiem pabalstiem iegūtas saskaņā ar kādas citas dalībvalsts tiesību aktiem vai ka šādi ienākumi radušies kādā citā dalībvalstī.”
- 5 Šīs pašas regulas 44. panta “Vispārīgi noteikumi pabalstu piešķiršanai, ja uz darbinieku vai pašnodarbinātu personu ir attiekušies divu vai vairāku dalībvalstu tiesību akti” 1. un 2. panta teksts bija šāds:

“1. Tāda darba ņēmēja tiesības uz pabalstiem, uz kuru ir attiekušies divu vai vairāku dalībvalstu tiesību akti, vai viņu kā apgādnieku zaudējušo tiesības uz pabalstiem nosaka saskaņā ar šo nodaļu.

2. Saskaņā ar 49. pantu, kad ir iesniegts prasījums par pabalsta piešķiršanu, šāds piešķirums jāveic, ņemot vērā visus tiesību aktus, kas attiekušies uz darbinieku. No šā noteikuma atkāpjas gadījumā, ja attiecīgā persona skaidri un nepārprotami izsaka vēlmi, lai tiktu atlikta vecuma pabalstu piešķiršana, uz kuriem tai būtu tiesības saskaņā ar vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem.”

- 6 Regulas Nr. 1408/71 45. panta “Tādu apdrošināšanas vai dzīvesvietas laika posmu atzīšana attiecībā uz tiesību uz pabalstiem iegūšanu, saglabāšanu vai atgūšanu, kuri pabeigti saskaņā ar tiem tiesību aktiem, kas attiekušies uz darbinieku vai pašnodarbinātu personu” 1. punktā bija noteikts:

“Ja kādas dalībvalsts tiesību akti saskaņā ar sistēmu, kas nav īpaša sistēma 2. vai 3. punkta nozīmē, nosaka, ka tiesību uz pabalstiem iegūšana, saglabāšana vai atgūšana ir atkarīga no apdrošināšanas vai dzīvesvietas laika posmu pabeigšanas, tad vajadzības gadījumā šīs dalībvalsts kompetentā institūcija ņem vērā tādus apdrošināšanas vai dzīvesvietas laika posmus, kas ir pabeigti saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem, neatkarīgi no tā, vai tas veikts saskaņā ar vispārēju sistēmu vai īpašu sistēmu un darbinieka vai pašnodarbinātas personas statusā. Šiem mērķiem tā ņem vērā šos laika posmus tā, it kā tie būtu pabeigti saskaņā ar tās tiesību aktiem.”

- 7 Minētās regulas 46. panta “Pabalstu piešķiršana” 1. un 2. punktā bija noteikts:

“1. Ja ir izpildīti kādi dalībvalsts tiesību aktu nosacījumi par tiesībām uz pabalstiem un tam nav bijis nepieciešams piemērot 45. pantu vai 40. panta 3. punktu, tad piemēro šādus noteikumus:

- a) kompetentā institūcija aprēķina to pabalsta summu, ko varētu saņemt:

- i) no vienas puses, vienīgi saskaņā ar tiesību aktiem, ko tā piemēro;
- ii) no otras puses, saskaņā ar 2. punktu;

- b) kompetentā institūcija tomēr var atteikties no aprēķinu veikšanas saskaņā ar a) apakšpunkta ii) daļu, ja šādu aprēķinu rezultāts, neņemot vērā starpību, ko rada skaitļu noapaļošana, ir vienāds ar vai mazāks par tāda aprēķina rezultātu, kas veikts saskaņā ar a) apakšpunkta i) daļu, ciktāl šī institūcija nepiemēro nekādus tiesību aktus, kuros ir noteikumi, kas vērsti pret pārklāšanos, kā minēts 46.b un 46.c pantā, vai ja iepriekš minētā institūcija piemēro tādus tiesību aktus, kuros ir noteikumi, kas vērsti pret pārklāšanos 46.c pantā minētajā gadījumā, ar noteikumu, ka šie tiesību akti nosaka, ka dažādu veidu pabalstus ņem vērā, vienīgi pamatojoties uz attiecību starp tādiem apdrošināšanas vai dzīvesvietas laika posmiem, kas pabeigti vienīgi saskaņā ar šiem tiesību aktiem, un tādiem apdrošināšanas vai dzīvesvietas laika posmiem, ko pieprasa šie tiesību akti, lai varētu kvalificēties pilnām pabalsta tiesībām.

IV pielikuma C daļā attiecībā uz katru attiecīgo dalībvalsti uzskaitīti gadījumi, kuros divi aprēķini uzrādītu šāda veida rezultātu.

2. Ja kādi dalībvalsts tiesību aktos prasīti nosacījumi par tiesībām uz pabalstiem tiek izpildīti, vienīgi piemērojot 45. pantu vai 40. panta 3. punktu, tad piemēro šādus noteikumus:

[..].”

- 8 Šīs pašas regulas 84.a pantā “Attiecības starp iestādēm un personām, uz ko attiecas šī regula” bija noteikts:

“1. Lai nodrošinātu šīs regulas pareizu īstenošanu, iestādēm un personām, uz kurām attiecas šī regula, ir savstarpējas informēšanas un sadarbības pienākums.

Iestādes saskaņā ar labas pārvaldības principu atbild uz visiem pieprasījumiem pieņemamā termiņā un šajā sakarā attiecīgajām personām sniedz visu informāciju, kas vajadzīga, lai tās varētu izmantot tiesības, kas tām piešķirtas saskaņā ar šo regulu.

Attiecīgās personas cik iespējams drīz informē kompetentās valsts un dzīvesvietas valsts iestādes par visām izmaiņām, kas saistītas ar viņu pašu vai viņa ģimeni un kas ietekmē viņu tiesības saņemt pabalstus saskaņā ar šo regulu.

2. Ja netiek ievērots 1. punkta trešajā daļā minētais pienākums sniegt informāciju, saskaņā ar valsts tiesību aktiem var piemērot samērīgus pasākumus. Tomēr šie pasākumi ir līdzvērtīgi pasākumiem, ko līdzīgās situācijās piemēro saskaņā ar valsts tiesību aktiem, un to dēļ attiecīgās personas nezaudē iespēju un tām nav pārmērīgi grūti praktiski izmantot tiesības, kuras tām piešķirtas saskaņā ar šo regulu.

3. Ja ir sarežģīti interpretēt vai piemērot šo regulu un tādēļ varētu tikt apdraudētas tās personas tiesības, uz ko tā attiecas, kompetentās valsts vai attiecīgās personas dzīvesvietas valsts iestādes sazinās ar attiecīgās dalībvalsts(-u) iestādi(-ēm). Ja pienācīgā termiņā nav iespējams rast risinājumu, attiecīgās iestādes var lūgt iejaukties administratīvo komisiju.”

- 9 Regulas Nr. 1408/71 94. panta, kas attiecās uz pārejas noteikumiem attiecībā uz darbiniekiem, 2. punktā bija noteikts:

“Visus apdrošināšanas laika posmus un, attiecīgā gadījumā, visus nodarbinātības vai dzīvesvietas laika posmus, kas pabeigti saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību aktiem pirms 1972. gada 1. oktobra vai pirms tās spēkā stāšanās dienas šajā dalībvalstī vai kādā tās teritorijas daļā, ņem vērā, lai noteiktu tiesības uz pabalstiem, kas iegūtas saskaņā ar šo regulu.”

- 10 Regulas Nr. 1408/71 IV pielikuma C daļas nosaukums bija “Regulas 46. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētie gadījumi, kad var atteikties no pabalsta aprēķināšanas saskaņā ar regulas 46. panta 2. punktu”. Tās B punktā “Bulgārija” bija minēti:

“Visi pieprasījumi attiecībā uz apdrošināšanas laikposmu un vecuma pensijām, vispārīgas slimības izraisītas invaliditātes pensijām un ar iepriekš minētajām pensijām saistītām apgādnieka zaudējuma pensijām.”

- 11 Minētās regulas VII pielikuma “Gadījumi, kad persona ir vienlaikus pakļauta divu dalībvalstu tiesību aktiem” 2. punktā bija noteikts:

“Persona ir pašnodarbināta persona Bulgārijā un strādā algotu darbu kādā citā dalībvalstī.”

Bulgārijas tiesības

- 12 KSO 4. panta 3. punktā ir noteikts:

“Tiek obligāti apdrošinātas pret invaliditāti, ko izraisījusi slimība, pret vecumu un pret nāvi:

[..]

5. Personas, kas ir pašnodarbinātas un kas saņem ikmēneša atalgojumu, kurš pārsniedz vai ir vienāds ar minimālo algu pēc tam, kad ir atskaitīti izdevumi, kas atzīti tiesību aktos, ja tās attiecīgajā mēnesī nav apdrošinātas uz cita pamata.

6. Personā, kas ir pašnodarbinātas un kas attiecīgajā mēnesī ir apdrošinātas uz cita pamata, neatkarīgi no atalgojuma apmēra.

[..]”

13 Ar *Konstitutsionen sad* (Konstitucionālā tiesa) 2000. gada 29. jūnija spriedumu Nr. 5 pienākums pensionētām personām, kas strādā kā pašnodarbinātas personas, būt apdrošinātām un veikt iemaksas tika atzīts par pretrunā esošu Bulgārijas Konstitūcijai. Tomēr šīs pensionētās pašnodarbinātas personas var brīvprātīgi apdrošināties pret trim riskiem, kas uzskaitīti KSO 4. panta 3. punktā.

14 KSO – redakcijā, kas bija piemērojama pašnodarbinātām personām laikposmā no 2005. gada 27. decembra līdz 2011. gada 31. decembrim, – 94. panta “Pensijas piešķiršanas datums” 1. punktā bija noteikts:

“Pensijas tiek piešķirtas, sākot ar tiesību iegūšanas datumu, un attiecībā uz vecuma pensiju, sākot ar apdrošināšanas beigām, ja pieteikums un nepieciešamie dokumenti ir iesniegti sešu mēnešu laikā no tiesību iegūšanas datuma vai, attiecīgā gadījumā, apdrošināšanas beigu datuma. Ja dokumenti tiek iesniegti vēlāk nekā sešus mēnešus pēc tiesību iegūšanas datuma vai attiecīgā gadījumā pēc apdrošināšanas beigu datuma, pensijas tiek piešķirtas, sākot ar dokumentu iesniegšanas datumu.”

15 KSO 94. pantā noteiktais pienākums izbeigt apdrošināšanu, lai rastos tiesības uz pensiju, pašnodarbinātām personām tika atcelts no 2012. gada 1. janvāra.

16 KSO 114. panta “Nepamatoti saņemto summu atgūšana” 1. punktā ir noteikts:

“Kā apdrošināšanas pabalstu nepamatoti saņemtās summas tiek atgūtas no saņēmēja ar procentiem [..].”

17 KSO pārejas un noslēguma noteikumu 9. panta 3. un 5. punktā ir noteikts:

“3. Paredzot pensionēšanos, apdrošināšanas laika posmā tiek ņemts vērā arī laika posms, kurā attiecīgās personas ir sasniegušas 68. panta 1. un 2. punktā noteikto vecumu, bet kurā netika veiktas iemaksas par pieciem gadiem pirms pensionēšanās tiesību iegūšanas un kurā ir veiktas iemaksas, kas aprēķinātas, balstoties uz minimālajiem ienākumiem, kuri tiek garantēti pašnodarbinātām personām un kuri noteikti saskaņā ar valsts obligātās apdrošināšanas finansēšanas likumu, šo iemaksu samaksas dienā, ja minētais laika posms nav ieskaitīts kā apdrošināšanas laika posms saskaņā ar citu šā kodeksa noteikumu.

[..]

5. Attiecībā uz apdrošināšanas laika posmu, kas iegūts, izmantojot 3. punktā noteikto kārtību, tiesības uz pensiju rodas sociālo iemaksu samaksāšanas dienā vai dienā, kad ir apstiprināts šo iemaksu samaksas pa daļām grafiks.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

18 2007. gada 18. janvārī *S. Somova* lūdza, lai viņai piešķir vecuma pensiju, paziņojot, ka viņa ir strādājusi Bulgārijā no 1957. gada 18. janvāra līdz 1996. gada 31. maijam un ka vairs nav apdrošināta kopš 1996. gada 4. jūnija. Ar 2007. gada 6. februāra lēmumu šis pieteikums tika noraidīts tādēļ, ka *S. Somova*, kura bija veikusi iemaksas Bulgārijā apdrošināšanas laikposmā, kas kopumā ir 33 gadi 11 mēneši un 17 dienas, neatbilst Bulgārijas likumā noteiktajiem vecuma un darba stāža nosacījumiem.

- 19 2007. gada 22. jūnijā *S. Somova* lūdza viņai piešķirt vecuma pensiju, pamatojoties uz *KSO* pārejas un noslēguma noteikumu 9. pantu redakcijā, kas tolaik bija spēkā. Saskaņā ar šo noteikumu to var piešķirt, ja tiek veiktas iemaksas par trūkstošo 2 gadu 6 mēnešu un 17 dienu apdrošināšanas laikposmu. Ar 2007. gada 5. jūlija lēmumu, pamatojoties uz *S. Somova* pieteikumu, tika izstrādāts regulāro maksājumu grafiks trūkstošo apdrošināšanas iemaksu veikšanai.
- 20 Tajā pašā dienā *S. Somova* meita, rikojoties kā viņas pilnvarotā persona, rakstiski apstiprināja, ka viņas māte nav strādājusi kopš 1996. gada 4. jūnija un ka nav bijusi apdrošināta.
- 21 Ar 2007. gada 11. jūlija lēmumu *S. Somova* tika piešķirta vecuma pensija minimālā apmērā no 2007. gada 5. jūlija. Šī summa vairākkārt tika atkārtoti izvērtēta.
- 22 Pamatojoties uz *S. Somova* pieteikumu piešķirt vecuma pensiju, kas ticis iesniegts 2011. gadā Austrijas kompetentajā sociālā nodrošinājuma iestādē, 2011. gada 20. septembrī *SUSO* no šīs iestādes saņēma veidlapas E 001/AT un E 205/AT. No tām izriet, ka *S. Somova* bija sociālās apdrošināšanas sistēmas dalībiece Austrijā laikposmos no 1995. gada oktobra līdz 2000. gada decembrim un no 2001. gada janvāra līdz 2011. gada jūlijam, strādājot pašnodarbināto personu sociālā nodrošinājuma sistēmā atbilstoši Austrijas Federālajam likumam par sociālo nodrošinājumu. Šajos laikposmos *S. Somova* strādāja lauksaimnieces profesijā.
- 23 No tā *SUSO* secināja, ka pensijas piešķiršanas brīdī – 2007. gada 5. jūlijā – *S. Somova* nebija pārtraukusi veikt sociālās apdrošināšanas iemaksas. Ar trim lēmumiem, kas pieņemti uz šī pamata, *SUSO* atcēla lēmumu par vecuma pensijas piešķiršanu *S. Somova*, no vienas puses, un lēmumus par pensijas palielināšanu, no otras puses, un uzdeva atgūt viņai izmaksātās summas ar procentiem.
- 24 *S. Somova* apstrīdēja šos lēmumus, un viņas sūdzība tika noraidīta ar *SUSO* 2011. gada 2. decembra lēmumu. Viņš uzskatīja, ka 2007. gada 5. jūlija paziņojums, ko iesniegusi *S. Somova* pilnvarotā persona, attiecās ne tikai uz *S. Somova* sociālās apdrošināšanas pārtraukšanu Bulgārijā, jo atbilstoši Regulas Nr. 1408/71 84.a pantam *S. Somova* bija pienākums paziņot Bulgārijas sociālā nodrošinājuma iestādei, ka viņa ir apdrošināta citā dalībvalstī. Turklāt saskaņā ar šīs regulas 44. panta 2. punktu un 45. pantu esot vajadzējis ņemt vērā *S. Somova* apdrošināšanas laikposmus Austrijā, tomēr nepiemērojot *KSO* pārejas un noslēguma noteikumu 9. pantu.
- 25 *S. Somova* uzskata, ka faktam, ka viņa bija apdrošināta Austrijā brīdī, kad pieprasīja pensiju Bulgārijā, nav nozīmes, jo viņas sociālā apdrošināšana bija nodrošināta citā dalībvalstī.
- 26 Šādos apstākļos *Administrativen sad Sofia-grad* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai, ņemot vērā [pamatlietas] apstākļus, [LESD] 48. panta pirmā daļa un [LESD] 49. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem tiek pieļauta tāda dalībvalsts tiesību norma kā [pamatlietā], [proti], [KSO] 94. panta 1. punkts par prasību pārtraukt apdrošināšanu, lai varētu piešķirt vecuma pensiju dalībvalsts pilsonim, kurš pensijas pieteikšanas brīdī strādājis kā pašnodarbināta persona citā dalībvalstī un ietilpst [Regulas Nr. 1408/71] piemērošanas jomā?
- 2) Vai atbilstoši Regulas Nr. 1408/71 94. panta 2. punktam, ko interpretē kopsakarā ar LESD 48. panta pirmās daļas a) punktu, ir pieļaujams atkāpties no noteikuma par tādu apdrošināšanas laikposmu summēšanu, kas citā dalībvalstī ir tikuši pabeigti pirms regulas spēkā stāšanās datuma dalībvalstī, kurā ir ticis iesniegts pensijas pieteikums, piešķirt apdrošinātai personai tiesības izvēlēties, vai uzrādīt šos apdrošināšanas laikposmus summēšanai, un izvērtēt summēšanas nepieciešamību, ja laikposms, kas ir ticis pabeigts vienīgi atbilstoši tās dalībvalsts tiesībām, kurā ir iesniegts pensijas pieteikums, nav pietiekams, lai pamatotu tiesības uz pensiju, ja vien netiek atpirkta apdrošināšanas iemaksas?

Vai šajos apstākļos ar LESD 48. panta pirmās daļas a) punktu tiek pieļauts, ka atteikumam piemērot Regulas Nr. 1408/71 46. panta 2. punktu – par apdrošināšanas laikposmu summēšanu pēc šīs regulas spēkā stāšanās datuma – ir piemērojamas apdrošinātās personas izvēles tiesības, ja šī persona savā pensijas pieteikumā nenorāda citā dalībvalstī pabeigtus apdrošināšanas laikposmus?

- 3) Vai Regulas Nr. 1408/71 12. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauta tādu apdrošināšanas laikposmu atzišana, kuri tiek atpirkti, veicot apdrošināšanas iemaksas, kā paredzēts Bulgārijas tiesībās – [KSO] [pārejas un noslēguma noteikumu] 9. panta 3. punktā, ja, kā tas ir pamatlietā, šādi atzītie apdrošināšanas laikposmi pārklājas ar atbilstoši citas dalībvalsts tiesībām pabeigtiem apdrošināšanas laikposmiem?
- 4) Vai Regulas Nr. 1408/71 12. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to tiek pieļauts, ka dalībvalsts pārtrauc pensijas maksājumu veikšanu un prasa atmaksāt visus maksājumus, kas šīs dalībvalsts pilsonim ir tikuši veikti saskaņā ar atbilstoši valsts tiesībām piešķirtu vecuma pensiju, ja [šajā] regulā paredzētie nosacījumi ir tikuši izpildīti tikai pensijas piešķiršanas datumā, ja tas ir noticis, pamatojoties tikai uz valsts tiesībām (proti, pensijas piešķiršanas brīdī attiecīgās personas apdrošināšana nav bijusi pārtraukta, ņemti vērā apdrošināšanas laikposmi, kas atbilstoši valsts tiesībām atpirkti, veicot apdrošināšanas iemaksas, neņemot vērā apdrošināšanas laikposmus, kas līdz pensijas piešķiršanas brīdim ir tikuši pabeigti citā dalībvalstī), un ja nav tikuši izteikti apsvērumi, kādēļ pensija būtu jānosaka citā apmērā?

Ja samaksātās pensijas atgūšana ir pieļaujama, vai no Savienības tiesību līdzvērtīguma un efektivitātes principiem izriet, ka ir jāatlīdzina arī procenti, ja atbilstoši starptautisko tiesību līgumam piešķirtās pensijas atgūšanas gadījumā dalībvalsts iekšējās tiesībās nav paredzēta procentu samaksa?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par jautājumu pieņemamību

- 27 Īrija uzskata, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir nepieņemams, jo pamatlieta ir tikai iekšēja un tās atrisināšanai nav vajadzīga ne Savienības tiesību piemērošana, ne interpretācija. Šajā saistībā šī dalībvalsts tostarp uzskata, ka lēmumā par prejudiciālu jautājumu uzdošanu nav pietiekamas informācijas par pamatlietas faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, kas skaidri pierādītu iespējamo Savienības tiesību ietekmi uz šīs lietas atrisināšanu.
- 28 Šo argumentu nevar apstiprināt. Proti, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru LESD normas personu brīvas pārvietošanās jomā un to īstenošanai pieņemtos aktus nevar piemērot situācijās, kurām nav nekāda sasaistes punkta ar kādu no Savienības tiesībās paredzētajiem gadījumiem un kuru atbilstīgo faktu kopums ir saistīts tikai ar vienas dalībvalsts teritoriju (skat. spriedumu *Dereci* u.c., C-256/11, EU:C:2011:734, 60. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 29 Tomēr šajā lietā, pat ja pamatlieta galvenokārt attiecas uz KSO 94. panta 1. punktā paredzēto nosacījumu, ka tiesības uz vecuma pensiju rodas, ja ir pārtraukta piederība sociālās apdrošināšanas sistēmai, izskatāmā situācija nevar tikt uzskatīta par tikai iekšēju dalībvalsts situāciju. Proti, pensijas pieteikuma iesniegšanas dienā *S. Somova* bija pašnodarbināta persona Austrijā, tādējādi īstenojama savas tiesības uz brīvību veikt uzņēmējdarbību, piemērojot LESD 49. pantu.

30 Turklāt iesniedzējtiesa ir konstatējusi, ka noteikti Austrijas vecuma nodrošinājuma sistēmas ietvaros *S. Somova* pabeigtie apdrošināšanas laikposmi daļēji pārklājās ar apdrošināšanas laikposmiem Bulgārijā, tostarp 2 gadu 6 mēnešu un 17 dienu laikposms, kuru *S. Somova* atpirka, veicot papildu iemaksas, atbilstoši *KSO* pārejas un noslēguma noteikumu 9. panta 3. punktam. Tomēr šāda situācija principā tiek reglamentēta Regulas Nr. 1408/71 noteikumos.

31 Tādējādi prejudiciālie jautājumi ir pieņemami.

Par pirmo jautājumu

32 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai LESD 48. un 49. pantam ir pretrunā tāda dalībvalsts tiesību norma kā *KSO* 94. panta 1. punkts, saskaņā ar kuru, lai varētu piešķirt vecuma pensiju, ir iepriekš jāpārtrauc veikt sociālās apdrošināšanas iemaksas saistībā ar citā dalībvalstī veikto darbību.

Par ierobežojumu pastāvēšanu

33 Attiecībā uz jautājumu par to, vai tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā ir darbinieku brīvas pārvietošanās ierobežojums, ir jāatgādina, ka no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka ar Regulu Nr. 1408/71 nav izveidota kopēja sociālā nodrošinājuma sistēma, bet gan tiek ļauts pastāvēt dažādām valstu sistēmām, un tās vienīgais mērķis ir nodrošināt šo sistēmu koordinēšanu. Tādējādi dalībvalstu kompetencē joprojām ir organizēt savas sociālā nodrošinājuma sistēmas (skat. spriedumu *Salgado González*, C-282/11, EU:C:2013:86, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).

34 Tādēļ, tā kā šajā jomā nav veikta saskaņošana Savienības līmenī, katras dalībvalsts ziņā ir savos tiesību aktos noteikt tostarp nosacījumus, ar kādiem rodas tiesības uz pabalstiem (spriedums *Salgado González*, EU:C:2013:86, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

35 Īstenojot šo kompetenci, dalībvalstīm tomēr ir jāievēro Savienības tiesības un īpaši Līguma noteikumi par visiem Savienības pilsoņiem atzītajām tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā (spriedums *Salgado González*, EU:C:2013:86, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

36 Tāpat ir jāatgādina, ka visu Līguma noteikumu par personu brīvu pārvietošanos mērķis ir atvieglot Savienības pilsoņiem jebkāda veida profesionālās darbības veikšanu Savienības teritorijā un tie nepieļauj pasākumus, kas var būt nelabvēlīgi šiem pilsoņiem, ja tie vēlas veikt saimniecisku darbību citas dalībvalsts teritorijā (it īpaši skat. spriedumus *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 94. punkts, kā arī *ITC*, C-208/05, EU:C:2007:16, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

37 Tomēr valsts tiesību normas, kas kavē vai attur dalībvalsts pilsoni – darbinieku – atstāt savas izcelsmes valsti, lai izmantotu savas tiesības uz brīvu pārvietošanos, rada šķēršļus šai brīvībai pat tad, ja tās piemēro neatkarīgi no attiecīgo darbinieku pilsonības (it īpaši skat. spriedumus *Bosman*, EU:C:1995:463, 96. punkts; *ITC*, EU:C:2007:16, 33. punkts, kā arī *Zentralbetriebsrat der gemeinnützigen Salzburger Landeskliniken*, C-514/12, EU:C:2013:799, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).

38 Līdz ar to Līguma noteikumiem par personu brīvu pārvietošanos ir pretrunā jebkāds pasākums, kas, pat ja to piemēro, nediskriminējot pilsonības dēļ, var Savienības pilsoņiem traucēt vai padarīt nepievilcīgāku Līgumā garantēto pamatbrīvību īstenošanu (šajā ziņā skat. spriedumus *Gouvernement de la Communauté française* un *Gouvernement wallon*, C-212/06, EU:C:2008:178, 45. punkts, kā arī *Casteels*, C-379/09, EU:C:2011:131, 22. punkts).

- 39 No minētā izriet, ka Bulgārijas likumdevēja kompetencē ir atbilstoši savām tiesībām noteikt vecuma pensijas piešķiršanas nosacījumus, ciktāl tie nav diskriminējoši pieteicēju pilsonības dēļ un netraucē vai nepadara nepievilcīgāku Līgumā garantēto pamatbrīvību īstenošanu vecuma pensijas tiesību subjektiem.
- 40 Pamatlietā KSO 94. panta 1. punkts ir piemērojams nešķirojot visiem darbiniekiem, kas ir strādājuši Bulgārijā, un tādēļ nav uzskatāms par diskrimināciju attiecīgo darbinieku pilsonības dēļ.
- 41 Attiecībā uz iespējamo pamatbrīvību šķērslī ir jānorāda, ka šajā tiesību normā ir noteikts, ka, lai varētu piešķirt vecuma pensiju, ir nepieciešama formāla iemaksu veikšanas pārtraukšana, kas nozīmē pārtraukt veikt profesionālo darbību. Bulgārijas valdība tiesas sēdē apstiprināja, ka pietiek ar īsu vienas dienas pārtraukumu, lai šis nosacījums tiktu izpildīts. Turklāt apdrošinātajam netika atņemtas tiesības veikt šādu darbību pēc savu tiesību uz vecuma pensiju saņemšanas un viņš varēja apvienot šādu pensiju ar algotu profesionālo darbību.
- 42 Proti, šāds iemaksu veikšanas pārtraukums, lai arī cik vienkāršs tas varētu būt darbiniekam, kurš veic savu darbību Bulgārijā, var izrādīties sarežģīts, pat neiespējams darbiniekam, kurš izmanto savu pārvietošanās brīvību vai brīvību veikt uzņēmējdarbību, veicot profesionālo darbību kā algots darbinieks vai pašnodarbināta persona citā dalībvalstī. Konkrētāk, veicamās administratīvās darbības, kas var izrietēt no šāda pārtraukuma citā dalībvalstī, varētu likt vai pat piespiest darba ņēmēju, kurš atrodas līdzīgā situācijā kā *S. Somova*, izbeigt savu profesionālo darbību uz neparedzamu laikposmu, kas ir ilgāks par atbilstoši Bulgārijas tiesiskajam regulējumam vajadzīgo minimālo vienas dienas laikposmu, lai viņam, piemērojot šo tiesisko regulējumu, tiktu piešķirta vecuma pensija.
- 43 Tomēr šāds pārtraukums varētu apdraudēt pašnodarbinātas personas profesionālās darbības turpināšanu un radīt tai profesionālo nestabilitāti, jo nav nekādas garantijas, ka pēc šāda pārtraukuma tā varēs turpināt savu darbu vai atrast citu.
- 44 Kā savu secinājumu 49. punktā norādījis ģenerāladvokāts, šim pašam pārtraukumam pēc minēto darbinieku atgriešanās darba tirgū var būt negatīva ietekme uz atalgojumu, karjeras attīstību un izaugsmi, piemēram, tiesību uz apmaksātu atvaļinājumu zaudēšana, darba pieredzes klasificēšana ne tik augstā vai zemākā kategorijā.
- 45 Līdz ar to tāda valsts tiesību norma kā KSO 94. panta 1. punkts var kavēt vai atturēt personas, kas saņem vecuma pensiju atbilstoši Bulgārijas tiesību aktiem, no profesionālās darbības veikšanas citā dalībvalstī un līdz ar to ir uzskatāma par šķērslī aprites brīvībai un it īpaši brīvībai veikt uzņēmējdarbību, kas paredzēta LESD 49. pantā.

Par ierobežojuma attaisnojumu

- 46 Pasākums, kas rada šķērslī pamatbrīvībām, ir pieļaujams tikai tad, ja tam ir leģitīms mērķis, kas ir saderīgs ar Līgumu, un ja to attaisno primāri vispārējo interešu apsvērumi. Tomēr šādā gadījumā šāda pasākuma piemērošanai ir jābūt piemērotai, lai garantētu izvirzītā mērķa īstenošanu, un tas nedrīkst pārsniegt to, kas ir nepieciešams šā mērķa sasniegšanai (it īpaši skat. spriedumus *ITC*, EU:C:2007:16, 37. punkts, kā arī *Wencel*, C-589/10, EU:C:2013:303, 70. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 47 Uzreiz ir jānorāda, ka Bulgārijas valdība tiesas sēdē apstiprināja, ka apdrošinātais saglabā tiesības veikt darbību pēc savu vecuma pensijas tiesību saņemšanas un var šo vecuma pensiju apvienot ar algotu profesionālo darbību. Līdz ar to nepastāv vajadzīgā tiešā saikne starp šādas pensijas samaksu, piemērojot Bulgārijas tiesības, un algotas profesionālās darbības izbeigšanu.

- 48 Turklāt Bulgārijas valdība tiesas sēdē ir norādījusi, ka tikai formālas šādas darbības pārtraukšanas prasības mērķis nav zināms vai pat neeksistē. Šī valdība pat piebilda, ka šai prasībai nav nozīmes un loģikas, ka turklāt tiesību norma, no kuras tā izriet, no 2012. gada 1. janvāra ir atcelta attiecībā uz pašnodarbinātām personām un ka šobrīd Bulgārijā tiek izskatīta iespēja atcelt šo noteikumu arī algotiem darbiniekiem.
- 49 Līdz ar to ir jāatzīst, ka minētā prasība nav attaisnota ar vispārējo interešu mērķi, kura īstenošanu ar to varētu garantēt.
- 50 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu jāatbild, ka LESD 49. pantam ir pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums kā KSO 94. panta 1. punkts, saskaņā ar kuru, lai varētu piešķirt vecuma pensiju, iepriekš ir jāizpilda nosacījums par sociālās apdrošināšanas iemaksu veikšanas pārtraukšanu saistībā ar citā dalībvalstī veikto darbību.

Par otro jautājumu

- 51 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 1408/71 45. pants, 46. panta 2. punkts un 94. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir obligāts raksturs vai ka ar tiem sociālās apdrošināšanas dalībniekiem tiek piešķirta iespēja izvēlēties, lai, nosakot tiesības dalībvalstī, netiktu ņemti vērā apdrošināšanas laikposmi, kas pabeigti citā dalībvalstī pirms šīs regulas spēkā stāšanās datuma šajā pirmajā dalībvalstī.
- 52 Vispirms izvērtējot Regulas Nr. 1408/71 94. panta 2. punktu, ir jāatgādina, ka tajā ir paredzēts, ka visus apdrošināšanas laikposmus un attiecīgā gadījumā visus nodarbinātības vai dzīvesvietas laikposmus, kas pabeigti saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību aktiem pirms 1972. gada 1. oktobra vai pirms tās spēkā stāšanās dienas šajā dalībvalstī vai kādā tās teritorijas daļā, ņem vērā, lai noteiktu tiesības uz pabalstiem, kas iegūtas saskaņā ar šo regulu.
- 53 Šīs tiesību normas obligātais raksturs skaidri izriet no tās nepārprotamā teksta un it īpaši no termina “est prise en considération [ņem vērā]” franču versijā lietošanas. Šis konstatējums izriet arī no citām Regulas Nr. 1408/71 valodu versijām, kurās nav pieļauta nekāda diskusija par minētās tiesību normas saistošo raksturu.
- 54 Šo minētās regulas 94. panta 2. punktu literāro interpretāciju apstiprina Tiesas pastāvīgā judikatūra, no kuras izriet, ka šīs pašas regulas noteikumi, kas nosaka piemērojamos tiesību aktus, veido kolīziju normu sistēmu, kura tās noslēgtā rakstura dēļ liedz valsts likumdevējiem tiesības noteikt valsts tiesību aktu piemērošanas apjomu un nosacījumus attiecībā uz personām, kas tiem pakļautas, un teritoriju, uz kuru šie valsts tiesību aktu noteikumi attiecas (it īpaši skat. spriedumu *van Delft* u.c., C-345/09, EU:C:2010:610, 51. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 55 Tā kā Regulā Nr. 1408/71 paredzētās kolīziju normas imperatīvā veidā ir saistošas dalībvalstīm, vēl jo vairāk nevar tikt pieļauts, ka sociāli apdrošinātās personas, uz kurām attiecas šie noteikumi, varētu pretoties to iedarbībai, ja tās varētu izvēlēties atteikties no tā, ka šie noteikumi viņām tiek piemēroti. Proti, ar šo regulu noteiktā likumu kolīziju sistēma ir atkarīga vienīgi no objektīvas situācijas, kurā atrodas attiecīgais darbinieks (spriedums *van Delft* u.c., EU:C:2010:610, 52. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 56 Šādā kontekstā Tiesa attiecībā uz migrējošiem darbiniekiem jau ir nospriedusi, ka nedz ar LESD, it īpaši tā 45. pantu, nedz ar Regulu Nr. 1408/71 šiem darbiniekiem nav piedāvāta izvēle iepriekš atteikties no tā, ka viņiem tiek piemērota it īpaši ar minētās regulas 28. panta 1. punktu izveidotā sistēma (spriedums *van Delft* u.c., EU:C:2010:610, 53. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 57 Turklāt, ja ar Regulu Nr. 1408/71 sociāli apdrošinātām personām, uz kurām attiecas šī regula, būtu paredzētas izvēles tiesības attiecībā uz piemērojamajiem tiesību aktiem, tas tajā *expressis verbis* tiktu atrunāts (spriedums *van Delft* u.c., EU:C:2010:610, 54. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 58 Tādējādi minētās regulas 94. panta 2. punktam ir obligāts raksturs. Ne dalībvalstis, ne kompetentās iestādes, nedz sociālās apdrošināšanas dalībnieki, kas ietilpst tā piemērošanas jomā, nevar no tā atkāpties.
- 59 Attiecībā uz šīs pašas regulas 45. pantu un 46. panta 2. punktu tāpat ir jākonstatē, ka tiem ir obligāts raksturs, jo to tekstā apdrošinātajam nav piešķirtas nekādas izvēles tiesības, kas attiektos uz šīm tiesību normām (pēc analogijas skat. spriedumu *van Delft* u.c., EU:C:2010:610, 57. punkts). Līdz ar to apdrošinātais nevar atteikties no to piemērošanas, savā pieteikumā par vecuma pensijas tiesību piešķiršanu atbilstoši dalībvalsts tiesību aktiem nedeklarēdams apdrošināšanas laikposmus, kas pabeigti citā dalībvalstī.
- 60 Šo konstatējumu apstiprina Regulas Nr. 1408/71 84.a panta 1. punkts, saskaņā ar kuru, lai nodrošinātu šīs regulas pareizu īstenošanu, iestādēm un personām, uz kurām attiecas šī regula, ir savstarpējas informēšanas un sadarbības pienākums. Šajā ziņā attiecīgajām personām iespējami drīz jāinformē kompetentās dalībvalsts un dzīvesvietas valsts iestādes par visām izmaiņām, kas saistītas ar viņu pašu vai viņa ģimeni un kas ietekmē viņu tiesības saņemt pabalstus saskaņā ar šo regulu.
- 61 No minētā izriet, ka sociālā nodrošinājuma pabalsta pieteicējam – kā norādījusi Īrija savos rakstveida apsvērumos – nav tiesību iesniegt savas profesionālās darbības nepilnu vēsturi un informāciju par apdrošināšanas laikposmiem, lai saņemtu finansiālu labumu.
- 62 Līdz ar to Regulas Nr. 1408/71 45. panta un 46. panta 2. punkta obligātais raksturs neļauj apdrošinātajam izvairīties no tā, ka dalībvalsts, kurā ir iesniegts vecuma pensijas pieteikums, kompetentā iestāde piemēro noteikumus par visu apdrošināšanas laikposmu summēšanu un šā pabalsta faktiskā apmēra aprēķinu kā *pro rata* no citā dalībvalstī pirms šīs regulas spēkā stāšanās datuma šis pirmās dalībvalsts teritorijā pabeigto apdrošināšanas laikposmu ilguma.
- 63 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1408/71 45. pants, 46. panta 2. punkts un 94. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem sociālās apdrošināšanas dalībniekiem netiek piešķirta iespēja izvēlēties, lai, nosakot tiesības dalībvalstī, netiktu ņemti vērā apdrošināšanas laikposmi, kas pabeigti citā dalībvalstī pirms šīs regulas spēkā stāšanās datuma šajā pirmajā dalībvalstī.

Par trešo jautājumu

- 64 Ar savu trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 1408/71 12. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts tāds valsts tiesiskais regulējums kā KSO pārejas un noslēguma noteikumu 9. panta 3. punkts, ciktāl šajā tiesību normā ir paredzēts, ka trūkstošos apdrošināšanas laikposmus var atpirkt par apdrošināšanas iemaksām, ja, kā tas ir pamatlietā, šādi atpirktie apdrošināšanas laikposmi pārklājas ar atbilstoši citas dalībvalsts tiesībām pabeigtiem apdrošināšanas laikposmiem.
- 65 Šajā ziņā no atbildes uz otro jautājumu izriet, ka minētās regulas 45. pantam, 46. panta 2. punktam un 94. panta 2. punktam ir obligāts raksturs.
- 66 Līdz ar to, piemērojot šīs pašas regulas 45. pantu, Bulgārijas kompetentajām iestādēm, piešķirot *S. Somova* vecuma pensiju atbilstoši Bulgārijas tiesību aktiem, bija jāņem vērā Bulgārijā un Austrijā pabeigtie apdrošināšanas laikposmi.

- 67 Proti, kā izriet no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, *S. Somova* Austrijā pabeigtie apdrošināšanas laikposmi bija pietiekami, lai kompensētu laikposmu, kurā *S. Somova* nebija apdrošināta no Bulgārijas tiesību viedokļa. Ņemot vērā, ka, piemērojot Regulas Nr. 1408/71 45. pantu, *S. Somova* apdrošināšanas laikposmu Bulgārijā un Austrijā summa bija pietiekama, lai nodrošinātu viņai tiesības uz vecuma pensiju atbilstoši Bulgārijas tiesību aktiem, Bulgārijas iestādes nedrīkstēja viņai likt atpirkt apdrošināšanas laikposmu atbilstoši KSO pārejas un noslēguma noteikumu 9. panta 3. punktam.
- 68 Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī atbildi uz otro jautājumu, uz trešo jautājumu nav jāsniedz atšķirīga atbilde.

Par ceturto jautājumu

- 69 Ar savu ceturto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai tādā gadījumā kā pamatlietā Regulas Nr. 1408/71 12. panta 2. punktam ir pretrunā dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā šai dalībvalstij ļauts pārtraukt vecuma pensijas maksājumu veikšanu un atgūt visus veiktos maksājumus. Turklāt šī tiesa jautā, vai, ņemot vērā Savienības tiesību līdzvērtīguma un efektivitātes principus, atgūstamā summa ir jāatgūst ar procentiem, ja valsts tiesībās paredzēts, ka atbilstoši starptautiskajam līgumam piešķirtā pensija ir jāatgūst bez procentiem.
- 70 No minētās regulas 12. panta 2. punkta izriet, ka dalībvalsts tiesību aktos paredzētos noteikumus par pabalstu samazināšanu gadījumā, kad tie pārklājas ar citiem sociālās nodrošināšanas pabalstiem vai jebkāda cita veida ienākumiem, principā var izmantot pret personām, kas saņem no šīs dalībvalsts atbalstu.
- 71 Tāpat ir jāatgādina, ka atbilstoši Bulgārijas tiesībām ir atļauts apvienot algotas profesionālās darbības veikšanu ar vecuma pensijas saņemšanu.
- 72 Šādos apstākļos ir jāatzīst, ka Regulas Nr. 1408/71 12. panta 2. punkts nav piemērojams attiecīgo ienākumu no profesionālās darbības un sociālā nodrošinājuma pabalstu apvienošanai pamatlietā.
- 73 Tādējādi uz ceturto jautājumu atbilde nav jāsniedz.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 74 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

- 1) **LESD 49. pantam ir pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums kā Sociālā nodrošinājuma kodeksa (*Kodeks za sotsialnoto osiguryavane*) 94. panta 1. punkts, saskaņā ar kuru, lai varētu piešķirt vecuma pensiju, iepriekš ir jāizpilda nosacījums par sociālās apdrošināšanas iemaksu veikšanas pārtraukšanu saistībā ar citā dalībvalstī veikto darbību;**
- 2) **Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulas (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, tās redakcijā ar grozījumiem un atjauninājumiem, kas izdarīti ar Padomes 1996. gada 2. decembra Regulu (EK) Nr. 118/97, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regulu (EK) Nr. 1992/2006, 45. pants, 46. panta 2. punkts un 94. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem sociālās**

apdrošināšanas dalībniekiem netiek piešķirta iespēja izvēlēties, lai, nosakot tiesības dalībvalstī, netiktu ņemti vērā apdrošināšanas laikposmi, kas pabeigti citā dalībvalstī pirms šīs regulas spēkā stāšanās datuma šajā pirmajā dalībvalstī.

[Paraksti]